

V Bruseli 17. marca 2021
(OR. en)

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0331(COD)**

14308/1/20
REV 1 ADD 1

CT 122
ENFOPOL 355
COTER 121
JAI 1135
CYBER 285
TELECOM 281
FREMP 149
AUDIO 70
DROIPEN 127
CODEC 1412
PARLNAT 147

ODÔVODNENÉ STANOVISKO RADY

Predmet: Pozícia Rady v prvom čítaní na účely prijatia NARIADENIA
EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o riešení problému šírenia
teroristického obsahu online
– odôvodnené stanovisko Rady
– prijaté Radou 16. marca 2021

I. ÚVOD

1. Komisia 12. septembra 2018 predložila Rade a Európskemu parlamentu uvedený návrh¹ nariadenia o predchádzaní šíreniu teroristického obsahu online. Jeho právnym základom je článok 114 [aproximácia práva] Zmluvy o fungovaní Európskej únie a vzťahuje sa naň riadny legislatívny postup.
2. Rada konzultovala s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom (EHSV) listom z 24. októbra 2018 a výbor zaujal stanovisko k návrhu 12. decembra 2018² na svojom decembrovom plenárnom zasadnutí.
3. Rada 6. decembra 2018 schválila všeobecné smerovanie³ k návrhu o teroristickom obsahu online, ktoré predstavuje mandát na rokovania s Európskym parlamentom v kontexte riadneho legislatívneho postupu.
4. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov zaslal 12. februára 2019 „formálne pripomienky“ k návrhu nariadenia Európskemu parlamentu, Komisii a Rade⁴. V ten istý deň vydala Agentúra Európskej únie pre základné práva na žiadosť Európskeho parlamentu zo 6. februára 2019 stanovisko k návrhu⁵.
5. Európsky parlament prijal 17. apríla 2019 k návrhu Komisie pozíciu v prvom čítaní,⁶ pričom k tomuto návrhu prijal 155 pozmeňujúcich návrhov a 308 poslancov hlasovalo za, 204 proti a 70 sa hlasovania zdržalo.

¹ 12129/18 + ADD 1 – 3.

² Ú. v. EÚ C 110, 22.3.2019, s. 67; (15729/19).

³ 15336/18.

⁴ Ref. 2018-0822 D2545 (WK 9232/2019).

⁵ Stanovisko FRA č. 2/2019 (WK 9235/2019).

⁶ Pozri dokument 8663/19 (informačná poznámka GIP2 (medziinštitucionálne vzťahy) pre COREPER, v ktorej sa prezentuje výsledok prvého čítania Európskeho parlamentu); mandát Parlamentu bol potvrdený hlasovaním v pléne 10. – 11. októbra 2019.

6. Rada a Európsky parlament začali v októbri 2019 rokovania s cieľom dosiahnuť skorú dohodu v druhom čítaní. Rokovania sa úspešne ukončili 10. decembra 2020, pričom Európsky parlament a Rada dosiahli predbežnú dohodu o kompromisnom znení.
7. COREPER (časť II) 16. decembra 2020 analyzoval a predbežne potvrdil konečné kompromisné znenie so zreteľom na dohodu, ktorá sa dosiahla s Európskym parlamentom⁷.
8. Kompromis 11. januára 2021 schválil Výbor Európskeho parlamentu pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (LIBE). Predseda výboru LIBE poslal 13. januára list predsedovi COREPER-u (časť II), v ktorom ho informoval o tom, že ak by Rada formálne zaslala Európskemu parlamentu svoju pozíciu vo forme uvedenej v prílohe k tomuto listu, odporučil by, aby plénum počas druhého čítania v Európskom parlamente prijalo pozíciu Rady bez zmeny, s výhradou overenia právnikmi lingvistami⁸.

⁷ 12906/20.

⁸ 5634/21.

II. CIEĽ

9. Nariadením sa zavádza jasný právny rámec, ktorým sa stanovujú povinnosti členských štátov a poskytovateľov hostingových služieb s cieľom riešiť zneužívanie hostingových služieb na šírenie teroristického obsahu online, zaručiť plynulé fungovanie digitálneho jednotného trhu a zároveň zaistiť dôveru a bezpečnosť v online prostredí. Konkrétne je jeho účelom jasne stanoviť zodpovednosť poskytovateľov hostingových služieb za zaistenie bezpečnosti svojich služieb a za rýchle a účinné riešenie, identifikovanie a odstraňovanie teroristického obsahu online alebo znemožňovanie prístupu k nemu. Vytvára nový a účinný operačný nástroj na odstraňovanie teroristického obsahu tým, že umožňuje vydávať príkazy na odstránenie, ktoré majú cezhraničný účinok. Okrem toho je cieľom zachovať záruky ochrany základných práv vrátane slobody prejavu a informácií v otvorenej a demokratickej spoločnosti, ako aj slobody podnikania. V nariadení sa stanovuje, že teroristický obsah sa musí odstrániť najneskôr do jednej hodiny od doručenia príkazu na odstránenie, a stanovujú sa aj povinnosti platforiem pri zaistovaní odstraňovania takehoto obsahu. Okrem súdnych prostriedkov nápravy vyplývajúcich z práva na účinný prostriedok nápravy sa nariadením zavádza viacero záruk a mechanizmy podávania sťažností.
10. Príslušné orgány každého členského štátu môžu vydať príkaz na odstránenie ktorémukoľvek poskytovateľovi hostingových služieb, ktorý ponúka služby v EÚ. Príslušné orgány členského štátu, v ktorom má poskytovateľ služieb hlavné miesto podnikateľskej činnosti, budú mať právo – a na základe odôvodnenej žiadosti poskytovateľov hostingových služieb alebo poskytovateľov obsahu povinnosť – skontrolovať príkaz na odstránenie, ak sa domnievajú, že príkaz závažným alebo zjavným spôsobom porušuje nariadenie alebo základné práva zakotvené v Charte základných práv Európskej únie. Členské štáty by mali prijať pravidlá o sankciách za porušenie povinností, pričom by mali okrem iného zohľadniť povahu porušenia a veľkosť dotknutej spoločnosti.

III. ANALÝZA POZÍCIE RADY V PRVOM ČÍTANÍ

VŠEOBECNÉ POZNÁMKY

11. Európsky parlament a Rada rokovali s cieľom uzavrieť dohodu v druhom čítaní na základe pozície Rady v prvom čítaní, ktorú by Parlament mohol schváliť bezo zmien. Znenie pozície Rady v prvom čítaní k nariadeniu o predchádzaní šíreniu teroristického obsahu online v plnej miere odráža kompromis, ku ktorému za pomoci Európskej komisie dospeli obaja spoluzákondarcovia.

ZHRNUTIE HLAVNÝCH OTÁZOK

12. Na základe žiadosti Európskeho parlamentu sa názov nariadenia zmenil na „nariadenie o riešení [...] problému šírenia teroristického obsahu online“.
13. Vymedzenie pojmu „teroristický obsah“ je v súlade s vymedzením zodpovedajúcich trestných činov podľa smernice o boji proti terorizmu⁹. Pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti, pozícia Rady v prvom čítaní sa vzťahuje na materiál šírený verejne, teda potenciálne neobmedzenému počtu osôb. Materiál šírený na vzdelávacie, novinárske, umelecké alebo výskumné účely alebo na účely zvyšovania povedomia v záujme predchádzania terorizmu a boja proti nemu by sa nemal považovať za teroristický obsah. Zahŕňa to aj obsah, ktorý vyjadruje polemické alebo kontroverzné názory vo verejnej diskusii o citlivých politických otázkach. Posúdením sa určí skutočný účel šírenia. Upresnilo sa tiež, že týmto nariadením sa nemení povinnosť rešpektovať práva, slobody a zásady uvedené v článku 6 Zmluvy o EÚ a jeho uplatňovaním nie sú dotknuté základné zásady slobody prejavu a práva na informácie vrátane slobody a plurality médií.

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/541 z 15. marca 2017 o boji proti terorizmu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/475/SVV a mení rozhodnutie Rady 2005/671/SVV (Ú. v. EÚ L 88, 31.3.2017, s. 6).

14. Poskytovatelia hostingových služieb sú povinní prijať vhodné, zmysluplné a primerané opatrenia na účinné riešenie zneužívania svojich služieb na šírenie teroristického obsahu online. Ak sú poskytovatelia hostingových služieb vystavení teroristickému obsahu, budú musieť prijať osobitné opatrenia na ochranu svojich služieb pred jeho šírením. V znení sa zlúčili tri články – článok 3 (povinná starostlivosť), článok 6 (proaktívne opatrenia) a článok 9 (záruky týkajúce sa proaktívnych opatrení) – do jedného o osobitných opatreniach. Výber uvedených opatrení je záležitosťou jednotlivého poskytovateľa hostingových služieb. V pozícii Rady v prvom čítaní sa objasňuje, že poskytovateľ hostingových služieb môže na riešenie problému šírenia teroristického obsahu online využiť rôzne opatrenia vrátane automatizovaných, ktoré sa môžu prispôbiť možnostiam poskytovateľa hostingových služieb a povahe ponúkaných služieb. Ak sa príslušný orgán domnieva, že zavedené osobitné opatrenia sú nedostatočné na riešenie rizík, bude mať možnosť požadovať prijatie ďalších vhodných, účinných a primeraných osobitných opatrení. Požiadavka zaviesť takéto dodatočné osobitné opatrenia by však nemala viesť k všeobecnej povinnosti monitorovať alebo aktívne zisťovať skutočnosti v zmysle článku 15 ods. 1 smernice 2000/31/ES¹⁰ ani k povinnosti používať automatizované nástroje. V záujme zaistenia transparentnosti budú poskytovatelia hostingových služieb povinní uverejniť výročné správy na účely transparentnosti o opatreniach prijatých proti šíreniu teroristického obsahu.
15. Posilnila sa úloha hostiteľského členského štátu vo vzťahu k príkazom na odstránenie s cezhraničnými účinkami, a to zavedením postupu kontroly: príslušný orgán členského štátu, v ktorom má poskytovateľ hostingových služieb hlavné miesto podnikateľskej činnosti alebo právneho zástupcu, môže z vlastného podnetu skontrolovať príkaz na odstránenie vydaný príslušnými orgánmi iného členského štátu, aby zistil, či závažným alebo zjavným spôsobom neporušuje nariadenie alebo základné práva zakotvené v Charte základných práv Európskej únie. Na základe odôvodnenej žiadosti poskytovateľa hostingových služieb alebo poskytovateľa obsahu je hostiteľský členský štát povinný preskúmať, či k takémuto porušeniu nedošlo.

¹⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 17.7.2000, s. 1).

16. Okrem riadne odôvodnených naliehavých prípadov by sa poskytovateľovi hostingových služieb, ktorý ešte od tohto orgánu nedostal príkaz na odstránenie, malo zaslať upomenutie vrátane informácií o uplatniteľných postupoch a lehotách 12 hodín pred vydaním príkazu na odstránenie, najmä s cieľom znížiť administratívne zaťaženie malých a stredných podnikov (MSP).
17. Článok o hláseniach – mechanizme upozornenia poskytovateľov hostingových služieb na teroristický obsah, aby ho poskytovateľ dobrovoľne posúdil z hľadiska zlučiteľnosti so svojimi vlastnými podmienkami – sa vypustil, ale v odôvodnení sa objasňuje, že členské štáty a Europol majú hlásenia naďalej k dispozícii.
18. Teroristický obsah, ktorý bol odstránený alebo ku ktorému bol znemožnený prístup na základe príkazu na odstránenie alebo osobitých opatrení, sa musí uchovávať počas šiestich mesiacov od odstránenia alebo znemožnenia prístupu, pričom túto lehotu možno v súvislosti s preskúmaním predĺžiť, ak a kým to bude potrebné.
19. Členské štáty stanovujú pravidlá o sankciách, ktoré sa uplatnia v prípade porušenia nariadenia poskytovateľmi hostingových služieb. Sankcie môžu mať rôznu podobu vrátane formálnych napomenutí v prípade menej závažných porušení alebo peňažných sankcií v súvislosti so závažnejšími porušeniami. V pozícii Rady v prvom čítaní sa stanovuje, ktoré porušenia sú sankciované a ktoré okolnosti sú relevantné pri posudzovaní druhu a úrovne takýchto sankcií. Poskytovateľom hostingových služieb hrozia sankcie, ktoré môžu dosiahnuť až 4 % ich celosvetového obratu, ak si systematicky alebo pretrvávajúco neplnia povinnosť do jednej hodiny odstrániť teroristický obsah alebo znemožniť prístup k nemu.

IV. ZÁVER

20. V pozícii Rady sa plne zohľadňuje kompromis, ktorý sa dosiahol počas rokovaní s Európskym parlamentom a Radou za príspevku Komisie. Tento kompromis potvrdil predseda výboru LIBE Európskeho parlamentu v liste predsedovi COREPER-u (časť II) z 13. januára 2021.